

Budget-
strategi

2021-
2024

Køreplan for hvordan budgettet for 2021-2024 udarbejdes.

Indhold

1. Indledning	3
2. Hvad er udgangspunktet for budgetlægningen for 2021	3
2.1 Kan balancen ændre sig af andre årsager end udligningsreform	4
3. Kravene til budgetlægningen af 2021-2024	4
3.1 Generel beskrivelse af krav	4
3.2 Krav til driftsbudgettet	5
3.3 Specielle krav til driftsbudgettet i nogle udvalg	5
3.5 Krav til anlæg – der skal reduceres med 30 mio. kr. i 2023 og 2024	6
4. Den økonomiske politik	7
4.a Strukturelt driftsoverskud	7
4.b Gæld	8
4.c Likviditeten	8
4.d Anlægsniveau	9
4.e Effektiviseringer	9
5. Høring af budgettet hos høringspartnere	10
6. Den mere tekniske del	10
7.1 Administrative korrektioner	10
7.2 Pris- og lønfremskrivning	10
7.3 Demografiregulering	11
7.4 Lov og cirkulæreprogram	11
7.5 Administrationens oplæg til udvalgsbehandlingen	11

1. Indledning

Budgetstrategien er en beskrivelse af, hvordan budgetprocessen skal forløbe. Budgetstrategien er derfor i al sin enkelthed en tids- og handleplan for den kommende budgetlægning. Den fortæller hvem der må eller skal gøre hvad og på hvilket tidspunkt.

At udarbejde budget er en vigtig opgave for byrådet, da det er her de store beslutninger omkring fastlæggelse af skatteprocenter og serviceniveau og prioritering af ressourcerne imellem områderne træffes.

Budgetstrategien skal

- give overblik over budgetprocessen,
- opstille klare spilleregler for processen,
- sikre, at der arbejdes mod realisering af byrådets vision,
- sikre, at der udarbejdes realistiske budgetter,
- fremme de løsninger, som er de bedste ud fra en helhedsbetragtning,
- sikre overholdelse af den økonomiske politik samt de økonomiske styringsregler,
- skabe ejerskab til budgettet.

2. Hvad er udgangspunktet for budgetlægningen for 2021

Et nyt års budgetlægning tager udgangspunkt i budgettet fra sidste år. I budgettet der blev vedtaget i oktober 2019 er der underskud i alle de budgetår, som vi nu skal til at lave budget for.

I det vedtagne 10-årige anlægsbudget er der høje anlægsudgifter i 2023 og 2024. Det reduceres med 30 mio. kr. om året, så det er på niveau med den økonomiske politik.

Vi forventer desuden at få balancen forbedret med beløb til dækning af demografi. De sidste to år har regeringerne givet kommunerne penge til at dække væksten i demografien – dvs. væksten i antal børn, skolebørn og ældre. I den seneste økonomiaftale har de også givet penge til dækningen af stigningen i antal voksne med særlige behov. Der er ikke budgetteret med at vi igen får penge til den nye vækst fra 2020 til 2021, men det er sandsynligt, at vi får noget til den demografiske vækst, idet det er nævnt i regeringens forståelsespapir at de vil dække demografiudviklingen. Desuden har regeringen gentaget løftet i forbindelse med fremlæggelsen af deres forslag til udligningsreform. I balancen ovenfor er indregnet 1 mia. kr. i øget demografibeløb om året til kommunerne. Det antages at være minimum for hvad kommunerne vil få til demografi. Næstveds andel af 1 mia. kr. er 14 mio. kr.

I balancetallene indgår uændret finansieringstilskud på ca. 70 mio. kr. om året.

Med ovenstående korrektioner giver det følgende opstartsbalance:

i mio. kr.	2021	2022	2023	2024 ²⁾
Underskud fra sidste års budget ¹⁾	7+(110)	59	140	Ca. 150
Anlægsreduktion ifht. økonomisk politik			-30	-30

Dækning af demografi fra staten (eksempel 1 mia. kr. årligt til demografi)	-14	-28	-42	-56
Forventet balance før udligningsreform	-7+(110)	31	68	64

- 1) Der er 7 mio.kr. i underskud på det ordinære budget og derudover et underskud på 110 mio. kr. pga. tilbagekøb af 3 bygninger i Birkebjergparken.
- 2) Året var ikke med i sidste års budgetlægning. Underskud inkl. demografi er skønnet til 150 mio. kr.

Regeringen har endnu ikke indgået aftale om en udligningsreform, men det forventes at det vil ske og at Næstved vil opnå en betydelig gevinst ved det. Men da den endnu ikke er vedtaget tilrettelægges budgetprocessen efter at der muligvis ikke kommer nogen reform.

2.1 Kan balancen ændre sig af andre årsager end udligningsreform

Når vi til sommer får en ny økonomiaftale for 2021 kan underskuddene ændre sig i både opadgående og nedadgående retning. Det kan godt ændre balance med 10-20 mio. kr., hvilket dog er langt mindre udsving end som følge af en udligningsreform. Et udsving på 10-20 mio. kr. giver ikke anledning til at der skal ændres krav til udvalgene. Udsvinget reguleres i stedet over kassebeholdningen.

Det er især økonomiaftalens indhold omkring arbejdsmarkedsområdet og den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsudgifter, der kan give udsving i balancen.

3. Kravene til budgetlægningen af 2021-2024

3.1 Generel beskrivelse af krav

Budgetlægningen af 2021 bliver en simpel budgetlægning, med uændret budget, idet der er et lille overskud på 7 mio. kr., som ikke forventes at blive væsentligt anderledes. Derudover er der udgift på 110 mio. kr. til tilbagekøb af Birkebjergparken, hvoraf det meste forventes at kunne blive dækket af engangskompensation på 2 x 39 mio. kr. for tidligere fejl i opgørelse af udlændinges uddannelsesniveaue. Bliver engangskompensationen ikke besluttet, kan tilbagekøbet finansieres af træk på kassebeholdningen.

Simpel budgetlægning forstås på den måde, at udvalgene skal overholde deres drifts- og anlægsrammer, men ingen skal aflevere spareforslag, men kan heller ikke fremsætte udvidelsesforslag. Det kan for nogle udvalg godt betyde, at de skal lave reduktionsforslag for at finansiere stigende udgifter på deres eget område.

Udvalgene skal beslutte hvilke aktiviteter/serviceniveauer og til hvor mange borgere, der skal være i budgettet. Forslaget skal ligge inden for udvalgsrammen. Det skal desuden også være realiserbart, hvilket fx vil sige, at der ikke budgetteres med faldende antal modtagere uden en realistisk plan for nedbringelse af antal modtagere. Fagudvalgene kan ikke oversende

eventuelle budgetproblemer til budgetseminaret. Udvalgene skal i givet fald beslutte udgiftsreduktioner.

Såfremt der kommer en udligningsreform, hvor Næstved får en gevinst på mere end 70 mio. kr., som er det beløb, der er behov for, til at skabe balance i budgettet på længere sig, gennemføres en udvalgsrunde, hvor udvalgene får mulighed for at fremsætte ønsker til serviceforbedringer /dækning af budgetudfordringer på deres områder. Muligheden for serviceudvidelser afhænger i høj grad af hvordan den samlede serviceramme for kommunerne fastsættes i økonomaftalen. Gevinsten på 70 mio. kr. skal være en nettogevinst som opgøres inklusiv en eventuel reduktion i det hidtidige finansieringstilskud på ca. 70 mio. kr. om året.

Processen for budgetlægningen er i hovedtræk følgende:

- A. Maj og Juni: Udvalgene udarbejder budget indenfor udvalgets drift- og anlægsramme
- B. Juni: Økonomaftale indgås imellem regeringen og KL og derefter kendes Næstved Kommunes indtægter for næste år
- C. August: Eventuelt udvalgsbehandling med ønsker til serviceforbedringer
- D. August: Budgetseminar
- E. September: 1. Behandling
- F. September: Budgetforhandlinger/forlig
- G. Oktober: 2. Behandling

3.2 Krav til driftsbudgettet

Hvert udvalg får den driftsramme som de har fra budget 2021 fra sidste års budgetlægningen. Driftsrammen pris- og lønfremskrives og korrigeres med demografiregulering og tekniske korrektioner.

Det er ikke nødvendigt at udvalget forholder sig til om rammen i 2022 kan overholdes. Det ville normalt være et krav, men hvis ikke der indgås aftale om udligningsreform til 2021, så forventes det helt sikkert til 2022 og derfor tages skal der ikke tages stilling til eventuelle budgetproblemer i 2022.

3.3 Specielle krav til driftsbudgettet i nogle udvalg

Økonomiudvalget

Økonomiudvalget kan ikke omprioritere mellem de poster på politikområde Tværgående Områder, som vedrører alle udvalg og Økonomiudvalgets øvrige områder.

Beskæftigelsesudvalget

Arbejdsmarkedsområdet er udenfor udvalgsrammen.

Administrationen udarbejder henover sommeren forslag til budget på hele arbejdsmarkedsområdet ud fra KL's og egne skøn over aktuelt udgiftsniveau samt

konjunkturudviklingen. Herefter vurderes om en del af de besluttede besparelser i 2020 endnu ikke er slået helt igennem og rammen korrigeres med resterende effekt af de besluttede besparelser.

Det vil være sværere at lave budget for 2021 end normalt, idet afledte konsekvenser efter Corona-virus vil være vanskelige at skønne over. Administrationens skøn over Corona-konsekvenser skal hovedsageligt lægge sig op ad skønnet i økonomiaftalen, da kommunerne kompenseres ud fra disse forventninger. Er der skønnet forkert i økonomiaftalen må kommunerne også forvente at få en efterfølgende regulering af det kompensationsbeløb som kommunerne har modtaget og derfor bliver der sammenhæng imellem udgifts- og indtægts budgetteringen hvis skønnet læner sig op ad økonomiaftalen.

Beskæftigelses- og uddannelsesudvalget samt Økonomiudvalget behandler administrationens forslag til samlet udgiftsramme i august måned. Det er Økonomiudvalget, der beslutter hvilken samlet ramme, der indarbejdes i det samlede budgetoplæg til budgetseminaret.

Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget

Aktivitetsbestemt medfinansiering er udenfor udvalgsrammen.

Administrationen udarbejder forslag til budget til aktivitetsbestemt medfinansiering (KMF) ud fra KL's og egne skøn. Skønnet forelægges Omsorgs- og forebyggelsesudvalget samt Økonomiudvalget i august måned. Det er Økonomiudvalget, der beslutter hvilket budget, der indarbejdes i det samlede budgetoplæg til budgetseminaret.

3.5 Krav til anlæg – der skal reduceres med 30 mio. kr. i 2023 og 2024

Det vedtagne 10 årige anlægsbudget indeholder følgende anlægsudgifter:

Nettoudgifter i mio. kr.		2021	2022	2023	2024
Anlægsudgifter uden jordforsyning	Udg	133.350	142.000	173.500	175.000
	Indt	-16.100	-9.900	-5.000	-7.500
	Netto	117.250	132.000	168.500	167.500
Jordforsyning	Netto	-12.040	-15.890	-9.830	-6.040
I alt	Netto	105.210	116.210	158.670	161.460

+ = nettoudgifter og - = nettoindtægter

Anlægsudgifterne skal reduceres med 30 mio. kr. om året i 2023 og 2024, så anlægsniveauet ikke stiger kraftigt, men fastholdes tæt på målet i den økonomiske politik. Målet er på minimum 130 mio. kr. i bruttoudgifter. Bruttoanlægsudgifter vil sige, at det kun er anlægsudgifterne uden at anlægsindtægterne er fratrukket.

Reduktionen er en Næstved beslutning og har ingen sammenhæng med mulighed for udligningsreform eller ej. Det beslutes for at give stabile anlægsudgifter og dermed også en mere stabil balance over årene.

Stigningen i sidste års vedtagne anlægsbudget skyldes især, at der er afsat 50 mio. kr. i hvert af årene 2023 og 2024 til nyt sundhedscenter. Derudover stiger udgifterne til ejendomsområdet med 23 mio. kr. fra 2022 til 2023. Det er højere udgifter til udvendig vedligeholdelse samt ombygning af Birkebjergparken.

Anlægsudgifterne i 2023 og 2024 skal reduceres årligt med 30 mio. kr. Reduktionen findes ved at reducere det beløb der er afsat til sundhedscenter, så der afsættes 2 x 20 mio. kr. Det oprindelige beløb blev afsat til opførelse af nyt sundhedscenter, men nu planlægges med ombygning af lokaler i Birkebjergparken, hvilket forudsættes at være billigere. Der er ikke foretaget konkrete beregninger af udgiften til ombygning i Birkebjergparken. Pga. andre opgaver som følge af Corona vurderes det ikke muligt at nå at udarbejde konkret projekt frem til budgetseminaret i august. Udarbejdelse af konkret projekt for nyt sundhedscenter skal være klar ved årets udgang så det kan indgå i næste års budgetproces.

Fagudvalgene kan i øvrigt omprioritere anlæg og flytte imellem projekter, men ikke ændre det samlede anlægsbudget for hvert enkelt år.

Økonomiudvalget kan udarbejde et nyt jordforsyningsbudget, der tager udgangspunkt i hvad vi regner med at kunne få solgt. Udgifter til byggemodning skal afpasses efter det forventede indtægtsniveau, så nettobalancen på jordforsyning ikke ændres væsentligt.

4. Den økonomiske politik

Denne budgetstrategi overholder de økonomiske styringsregler og økonomiske politik, bortset fra det strukturelle driftsoverskud. Det er vigtigt at fastholde både den økonomiske politik og de økonomiske styringsregler for at fastholde en sund økonomi.

Den økonomiske politik består af følgende:

- a. Strukturelt driftsoverskud på 190 mio. kr.
- b. Nettogælden nedbringes med 150 mio. kr. i byrådsperioden 2018-21
- c. Gennemsnitslikviditet på minimum 350 mio. kr.
- d. Anlægsniveau på 130 mio. kr. brutto
- e. Der skal arbejdes med at optimere kommunens driftsområder
- f. Der gives ikke ufinansierede tillægsbevillinger

4.a Strukturelt driftsoverskud

Det strukturelle driftsoverskud i sidste års budget korrigeret med ændringer i denne budgetstrategi giver følgende strukturelt driftsoverskud

I mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Strukturelt overskud fra sidste år	149	109	70	70
Øget bloktilskud til demografi	14	28	42	56
Forventet strukturelt driftsoverskud	163	137	112	126

Den økonomiske politik med strukturelt driftsoverskud på minimum 190 mio. kr. kan ikke overholdes med denne budgetstrategi i nogen af årene. Det strukturelle overskud vil blive forbedret hvis vi får mere til demografi i økonomiaftalen end der her er indregnet (14 mio. kr. årligt). Desuden vil den strukturelle balance blive forbedret, hvis der besluttes en udligningsreform – forudsat at hele gevinsten ikke omsættes til øgede driftsudgifter.

4.b Gæld

Nettogælden afvikles som budgetteret sidste år og der reduceres med 194 mio. kr. fra ultimo 2017 til ultimo 2021. Den økonomiske politiks krav om nedbringelse af gælden er 150 mio. kr.

	Gæld ultimo året
2015	937,7
2016	916,9
2017	851,2
2018	801,8
2019	745,7
2020	714,4
2021	657,0
2022	600,9

I budgettet er indarbejdet at der optages nye lån for nedenstående beløb. Lånoptagelsen indgår i ovenstående beregning af samlet gæld.

	2021	2022	2023	2024
Lån til energibesparende foranstaltninger	4.250	4.250	4.250	4.250
Lån til jordkøb	2.500	2.500	2.500	2.500
Lånedispensationer	10.000	10.000	10.000	10.000
I alt	16.750	16.750	16.750	16.750

4.c Likviditeten

Kommunernes likviditet måles som den gennemsnitlige likviditet (indestående i banken) over de seneste 365 dage. Gennemsnitslikviditeten måles dagligt og må aldrig være under 0. Som tommelfingerregel så slår overskud/underskud i et budgetår igennem på gennemsnitslikviditeten med et halvt års forsinkelse.

Tabellen viser det forventede underskud i de enkelte år ud fra kravene i budgetstrategien.

i mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Underskud fra sidste års budget	7	59	140	150 ¹⁾
Tilbagekøb af Birkebjergparken	110			
Kompensation for fejl i udlændinges uddannelse	-39	-39		
Øget bloktilskud til demografi	-14	-28	-42	-56
Reduktion af anlægsudgifter			-30	-30
Ny forventet balance	64	-8	68	64

1) Anslået ud fra underskud i 2023 tillagt forventet demografi og korrigeret anlæg ud fra 10 årigt anlægsbudget.

Gennemsnitslikviditeten er ved udgangen af 2019 på 475 mio. kr. Ud fra konkret beregnet prognose for 2020 forventes den gennemsnitlige likviditet ved udgangen af 2020 at være 438 mio. kr. For årene 2021-24 er foretaget en beregning af likviditetsudviklingen ud fra ovenstående balancetal og ud fra tommelfingerreglen om at over- og underskud slår igennem med et halvt års forsinkelse.

Ultimo	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gns. likviditet i mio. kr. ¹⁾	475	438	414	401	375	275

1) Likviditetsvirkning af tilbagekøb Birkebjergparken er udregnet efter konkrete tilbagebetalings-tidspunkter for de 3 ejendomme. Øvrige underskud er beregnet efter tommelfingerreglen om et halvt års forsinkelse.

Målet for likviditeten, jf den økonomiske politik, er 350 mio. kr. ved udgangen af denne byrådsperiode. Det opfyldes på trods af underskud i årene, men i 2024 vil likviditeten falde til under de 350 mio. kr.

Der er ikke regnet med at niveauet for virksomheds-, drifts- og anlægsoverførsler ændrer sig fra år til år. Sker det vil det påvirke likviditeten. Bruger virksomhederne mere af deres opsparing vil det reducere likviditeten og omvendt hvis de sparer mere op. Det samme gælder hvis der ændres i hvor meget der overføres af uafsluttede anlægsprojekter.

4.d Anlægsniveau

Bruttoanlægsudgifterne efter reduktion med 30 mio. kr. i 2023 og 2024 udgør mellem 133 og 145 mio. kr. og overholder den økonomiske politiks krav om minimum 130 mio. kr. i anlægsudgifter.

I mio. kr.		2021	2022	2023	2024
Anlægsudgifter uden jordforsyning	Udg	133.350	142.000	143.500	145.000

4.e Effektiviseringer

Der arbejdes fortsat med effektiviseringer i henhold til optimeringsstrategien – dvs. at der arbejdes med forenkling af arbejdsgange og processer, digitalisering og borgeren i centrum. Gevinster fra disse tre tiltag forbliver på området. Derudover udarbejdes der budgettemaanalyser, hvor gevinster fra sektoranalyser bliver på området, mens gevinster fra effektiviseringsanalyser går i byrådets udviklingspulje.

I budgetforliget er det besluttet, at der i 2020 arbejdes med to effektiviseringsanalyser, som skal give et provenu på 3-5 mio. kr., som lægges i Byrådets udviklingspulje i 2021. De to effektiviseringsanalyser er:

- Kommunens indtægter
- Kørselsanalyse – blandt andet visiteret kørsel

Derudover udarbejdes der også i 2020 to sektoranalyser, hvor provenuet bliver på området. Sektoranalyserne er:

- Ældreområdet
- Sygefravær (tværgående indsats)

Nye budgettemaanalyser, der skal arbejdes med i 2021, udpeges af økonomiudvalget og byrådet i september 2020.

5. Høring af budgettet hos høringspartnere

Fagudvalgene skal sørge for at høre alle høringsparter der har krav på høring – det gælder MED-organisationen, ældrerådet mv.

Administrationen tilrettelægger den pligtige partshøring. Partshøringen vil variere imellem fagudvalgene. Der er frihed til at tilrettelægge processen i de forskellige udvalg, dog lægges der ikke op til stormøder, men enten mindre møder eller skriftlig høring.

Der gennemføres ingen borgermøder om budgettet i år. Borgerinddragelse sker alene igennem budgetbloggen på hjemmesiden.

Der afholdes dialogmøde imellem byrådet og MEDHovedudvalget d. 28. maj. for

6. Den mere tekniske del

7.1 Administrative korrektioner

Udvalgsrammerne korrigeres administrativt for nedenstående:

- a) Faktisk beregning på tjenestemandspensioner.
- b) Korrektion af nettoindtægter for købte og solgte jorde og bygninger.
- c) Fejlbudgetteringer – dvs. hvor der fejlagtigt ikke er budgetteret i overensstemmelse med politiske beslutninger. Der korrigeres i både op- og nedadgående retning. Positive budgetfejl kan altså ikke anvendes af områderne selv til at dække budgetproblemer.
- d) Ændringer på skat, tilskud og udligning samt renter og lån.
- e) Forrentning af mellemværende med Affald og Rotter sker med den gennemsnitlige obligationsrente december 2019 på 0,63%.
- f) Justering af budgetforslag på forsyningsområderne Affald og Rotter.

7.2 Pris- og lønfremskrivning

Budgettet – og dermed udvalgsrammerne - korrigeres med pris- og lønfremskrivning og efterfølgende konsekvensrettes takstområder og ældreboliger. Der budgetteres efter KL's skøn for pris- og lønudvikling.

Anlæg prisen skrives ikke.

Udviklingen i priser og lønninger indgår i aftalen mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi. Ved øgede pris- og lønstigninger tilføres kommunerne yderligere bloktilskud, mens bloktilskuddet reduceres, hvis stigningen i priser og lønninger reduceres.

7.3 Demografiregulering

Budgettet reguleres for den demografiske udvikling – dvs. ændring i antal borgere.

Principperne for reguleringsordningerne er:

- Områder, der demografireguleres er: ældre, dagpasning, skole
- Områder, der reguleres for tilgang af 18-årige brugere er: handicap og psykiatri
- Modellerne regulerer kun for variable udgifter. Faste udgifter reguleres der ikke for
- Der er indregnet 25% i nedregulering, som følge af "sund aldring" på ældreområdet for borgere op til 80 år. Borgere over 80 år beregnes med uændret "sundhedsprofil".

7.4 Lov og cirkulæreprogram

Konsekvensrettelse af budgettet pga. nye love fra folketinget ændres i forhold til hidtidig praksis. Fra budget 2021 sker der en automatisk nedregulering af budgetterne, når der er lovændringer der betyder besparelser, mens der ved lovændringer der betyder merudgifter kan fremsendes begrundet ansøgning om at få tilført budgetbeløbet. Budgetbeløbet vil ikke blive bevilget medmindre at der reelt er tale om at det medfører merudgifter.

Direktionen laver en indstilling om budgetforhøjelser til Økonomiudvalget i august.

7.5 Administrationens oplæg til udvalgsbehandlingen

Udvalget har brug for oplysninger om hvilke aktiviteter og serviceniveauer der er gældende i dag og hvor mange modtagere der er. Derudover er der brug for en prognose for hvad det med uændrede regler vil koste i 2021-24. Begge dele er nødvendige for at udvalgene kan prioritere hvilke aktiviteter og serviceniveauer de ønsker i budget 2021-24.

Administrationen leverer grundmaterialet til udvalgets budgetbehandling.